

BOHEMIA
Zeitung der Tschechischen
Demokratischen Föderalisten

Journal of Czech Democratic
Federalists

REDAKTION
Köln-Ehrenfeld
Hansemannstr. 54-58
Telefon 5 58 38

ČÍSLO 80 KVĚTEN 1958

LIST ČESKÝCH DEMOKRATICKÝCH FEDERALISTŮ

PRAHA SE SNAŽÍ O ZVÝŠENÍ DŮLEŽITOSTI ČSR

AKTIVITA ČS. KOMUNISTŮ

Není sporu, že komunistické Československo dnes zaujímá v sovětském bloku význačné postavení. I na Západě je pokládáno – vedle Sovětského svazu a rudé Číny – za faktor, jemuž

jsou Moskvou svěřovány důležité úkoly jak uvnitř komunistické sféry, tak i v hospodářsko-politické ofenzivě Sovětů proti „kapitalistickému“ Západu.

Praha pokračuje v koordinaci svého hospodářství s hospodářstvím sovětské zony Německa a Polska. Hlavně s Varšavou jsou uzavřeny dohody o spolupráci na všech úsecích, což samozřejmě podporuje utužení komunistického režimu v Polsku, kde z „liberálního“ Gomulkova směru již mnoho nezbylo. Ale i s ostatními komunistickými státy Praha udržuje stále živější styky. V Kijevě byl otevřen čs. generální konsulat, aby legalisoval nové „přátelství“ se sovětskou Ukrajinou, která za Stalina existovala pouze na papíře a nesměla udržovat žádná vlastní spojení – mimo ilusorní zastoupení v UNO.

Parlamentní delegace čs. komunistů cestovaly Rumunskem a Albánií. Skupiny poslanců ze severní Koreje, Mongolska a Vietnamu navštívily ČSR. Nesčetné delegace ze Sovětského svazu, Polska, Maďarska atd. udržují pražský cizinecký ruch. V Praze se nyní zdržuje i řada umělců ze západních zemí, kteří navštívili hudební festival „Pražské jaro“, pořádaný v rámci kulturní propagandy komunismu.

V rozporu s revisí programu jugoslávské komunistické strany pochopitelně také i pražské politbyro vyrukovalo v „Rudém právu“ s protestními články, které doslova přetékaly i čínské lisy. K úplnému přerušení styků s Jugoslavií, jak tomu bylo v roce 1948, však dosud nedošlo a zřejmě ani nedojde.

Reorganizace čs. hospodářství probíhá na plné obrátky. Soustředování podniků ve velké

celky doprovází náborová kampaň mládeže a dělníků do KSČ a zároveň se likvidují všechny zbytky býv. majetné třídy, která se ještě na mnoha místech udržela v administrativě nebo ve státním obchodě. V programu dnešní komunistické perzekuce jsou také malé soukromé živnosti, které až dosud odolaly zestáťovacímu procesu. Bývalá brutalita komunistů se však změnila v rafinovaný postup a soukromí živnostníci jsou zatýkáni a odsuzováni hlavně pouze pro „daňové machinace“. Sebevědomí čs. komunistů podpořil Sovětský svaz laciným gestem v podobě návrhu, aby ČSR se rovněž zúčastnila moskevského jednání se zástupci západních demokracií o

programu vrcholné konference. I když to bylo západními velmocemi odmítnuto, Praha byla jistě spokojena.

Komunisté v ČSR se dnes cítí pevně v sedle, ale přesto ve vnitřní politice nesnášejí úchytky, až na malé jen výjimky v kultuře. Naopak, znovu a znovu verbují členy KSČ ke školení a žádají od nich neustálou ostrážitost před „třídou nepřitelem“, „revisionismem“, „nacionalismem“, „západní špionáží“ atd. A samozřejmě i 100% výkon na pracovišti, neboť pražská centrála KSČ chce dále stupňovat důležitost Československa v rámci komunistického bloku.

Amoš Vávra.

Za dalšími 60 miliony zapadá rudá opona

Historie se opakuje

Před několika měsíci se ustavila na Sumatře antibolševická opoziční vláda proti centrální indonéské vládě na Javě, prosáklé a podporované komunisty. Bez krveprolití získala uznání a nadšenou loyaltitu obyvatel celého ostrova, ba stala se i představitelkou nadějí pro ostatní indonéské provincie, jejichž čelní bojovníci za svobodu (např. z Již. Moluk) jsou už po léta s námi v exilu.

Komunisté a jejich spolupracovníci na Javě zůstali bezradní a na holičkách. Přes silný pokřik a podporu zemí sovětského bloku si netroufali k žádnému ráznému zákroku vůči

rebelům. Až se na neštěstí předseda povstaleckého kabinetu vyjádřil, že dostane-li jávská vláda vojenskou pomoc od Sovětů, požádá on o totéž Spojené státy. Načež J. F. Dulles promptně odpověděl, že USA nebudou nikterak zasahovat do vnitřních záležitostí Indonésie.

Po tomto uklidňujícím ujištění jávští komunisté nelenili a ihned provedli totální invasi na Sumatru, jejíž obránci zcela postrádali letectva i jakýchkoliv těžkých zbraní pozemních.

Za dalšími šedesáti miliony lidí zapadá definitivně rudá opona...

E. I.

Ke knize Dr. Hans Schmid-Eggera „Zukunft in Böhmen“

Pokus o spravedlivé řešení

UNIV. PROF. DR. R. WIERER

V řadě spisků sudetoněmecké „Ackermann-Gemeinde“ v Mnichově vyšla na počátku mr. uvedená zajímavá kniha (124 stran) Dr. Schmid Eggera s podtitulem „Úvahy k uspořádání střední Evropy“. Autor, jenž chce podat základnu k diskusi pro společné soužití Čechů a Němců v Českých zemích, rozebírá nejprve problémy státu, složeného z více národností ve střední Evropě. V této souvislosti obírá se pojmy národ a lid.

V druhé kapitole rozvádí Schmid-Egger pokusy o řešení národních otázek v Rakousku-Uhersku. Zvláštní pozornost po zásluze věnuje Fr. Palackému a státoprávní snahám českými a zvláště návrhům jazykového zákona z r. 1903. V tomto směru rozvádí jak vládní osnovu Koerberovu, tak i český návrh Dr. Ferd. Pantůčka. Náležitou pozornost věnuje zde i problémům uherským a haličským.

Ve třetí kapitole rozebírá autor národnostní otázky v ČSR. Analysuje problémy menšiny i státního národa a všimá si i sociální základny národnostních problémů, zejména u státního úřednictva.

Čtvrtá kapitola je věnována moravskému vyrovnání z r. 1905. Z předpisů o vyrovnání autor uvádí jednotlivé výtahy z moravských zákonů jazykového a školského.

Pátá kapitola pojednává o kulturní samosprávě národnostních menšin v Estonsku a uvádí skoro celý příslušný estonský zákon z roku 1925.

V šesté kapitole je podán švýcarský příklad řešení jazykových otázek s náležitým poukazem na zvláštní švýcarské poměry. V tomto směru připomíná autor i rozhodně odmítavý postoj školské politiky švýcarských kantonů proti tvoření jinojazyčných menšin.

Seďmá kapitola ujasňuje problém autonomie, samosprávy a obírá se rozdílným posláním autonomie pro malé národnostní skupiny, roz-

nostním skupinám, obývajícím národnostně jednotné (neboli uzavřené) území. V této kapitole objasňuje autor instituce národnostního katastrofu a orgánů národnostních skupin.

Osmá kapitola nese titul „Budoucnost v Čechách“, při čemž autor má výslovně na mysli také Moravu a Slezsko. V této souvislosti autor uvádí organizační zásady spolkového státu a rozebírá poslání dílčích států a jazykovou praxi úřadů dílčích států. Spolkový stát přináší s sebou mnohé problémy, jež autor značně podrobně vysvětluje. Zvláštní zřetel věnuje otázce státní jednoty a docela zvláště zárukám národnostních skupin, při čemž uvádí veto národnostních kurfi a organizaci dvou komor spolkového parlamentu.

V deváté kapitole rozvádí Schmid-Egger důsledky ústřední polohy Českých zemí v Evropě.

V desáté kapitole o realizaci práva na domov uvádí ty hlasy z českých řad, které se vyslovily proti odsunu Němců. Plodné řešení česko-německého problému pro budoucnost podala by podle Schmid-Eggera eventuelní česko-německá smlouva, jež by musila rozhodnout o nové ústavě a o mezinárodoprávních problémech, vzniklých po r. 1945. Pro takovou smlouvu by byla mezinárodní záruka podle autora nezbytnou. Spisovatel zde velmi správně poukazuje na to, že čeští osadníci pohraničních území dnes nejsou více majiteli a nemají tudíž právého vztahu vlastníka ke svému pozemku, domu atd. Stejně realisticky poukazuje autor na nemožnost zcela jednodušeho ohození starých poměrů, zvláště vlastnických. Konečně je zdůrazněn význam mezinárodní finanční pomoci při eventuelním návratu.

Provedení vlastního návratu si Schmid-Egger představuje nejprve na základě smlouvy o rozsahu německého osídlení českých zemí, dále převzetí území, jež by byla většinou

jazykově německá, do samosprávy, načež by jednotlivosti určovaly paritní osídlovací komise česko-německé. K tomu by podle autora bylo třeba stanovit kontrolní orgány z řad neutrálních s právem námítky proti určitým opatřením; o takových opatřeních by měl rozhodnouti česko-německý smírčí soud. Ke konci vystihuje autor protiklady Hitlerova jednání na podzim 1938 a v březnu 1939 a vyzývá k vzájemné dohodě a svornosti.

H. Schmid-Egger podal svojí knihou dobrý příspěvek k ujasnění a pro budoucnost řešení česko-německého problému. Pozoruhodná je jeho objektivnost a naprosté odmítnutí ultranacionalistických metod Hitlerovy doby.

V podrobnostech by arci bylo vhodné, ba velmi žádoucí, i ve spisku o 124 stránkách všimati si více literatury psané česky, jelikož respektováním jen německy a anglicky píšících Čechů vzniká při nejmenším neúměrný obraz názorů českých. V tomto směru se ovšem dotýkáme problému velmi závažného, jež nás Čechy nutí k tomu, abychom hleděli pokud možná propagovati vyučování českého jazyka v mimočeském prostředí všude tam, kde se jeví zájem jak o naše záležitosti, tak i o slovanské řeči vůbec.

Pokud se dalších jednotlivostí týče, mohl by si autor při případném dalším vydání své knihy povšimnouti širší a intenzivnější měrou hlasů českého exilu k otázce návratu Němců a nevšímati si jenom hlasů jednotlivců. Dále by bylo možno doporučiti větší zřetel na názory Auriela C. Popoviciho, jež musíme analyzovati – i když s ním třeba zcela nesouhlasíme.

Řešení problému česko-německého se ukazuje býti čím dále tím více nezhybnějším úkolem budoucnosti. Je pochopitelné, že tento náš názor nebudě sdílen těmi, kteří se bojovně kasají „vtipnými“ poznámkami o německých kolonizátorech, nevědomoucí si, že německé kolonisty alespoň ve velkém měřítku povolávali kolonizátoři čeští. Všichni, kdož chápeme revoluci, radikální a vášnivý charakter vítězného pochodu moderní národní myšlenky v Orientu blízkém i dalekém, rozumíme stejně potřebě připravovati ideově,

(pokračování na str. 6.)

Starosti Západu

VL. PEKELSKÝ

Řada politických událostí otřásla v posledních týdnech stabilitou Západu. Doutnající antiamerikanismus, mj. podněcený také americkou hospodářskou depresí, vyšlehl na několik místech plným plamenem. V Beirutu bylo demolováno US informační středisko, v Alžíru páleny americké knihy, v Jižní Americe musel vicepresident Nixon setřít s obličejem mnohou slzu, vplivautou mu rozvášněným davem, Paříž a Kahýra obviňují Washington z chybné politiky, v Anglii vzrůstá antipatie k americkým letcům, v Japonsku jsou demonstrace proti US atomovému pokusům, Indonésie obviňuje USA z pomoci protivládním revolucionářům atd. Snad nikdy nebyla USA v řadě zemí tak nepřítelně posuzována, jako dnes. A to i přes volkovysé dolarové půjčky a dary, které však často nenajdou předpokládaného uplatnění, jako např. v Již. Americe a Africe, a z různých, někdy i odůvodněných příčin ani ne díky u širokých mas. Mnohé kritické hlasy, i ty, které jinak USA obdivují, začínají pochybovat o kvalitách amerických politiků, kterým nekomunistický svět svěřil vedoucí úlohu v souboji s komunismem a se sovětskou mocenskou sférou. Samozřejmě nebyla tato role Americe vždy svěřena, někdy se Washington považoval sám povolán k vedení protikomunistického boje. Nikdo z rozumných nekomunistů na Západě nechce USA vyřadit z jejího vůdčího postavení. Naopak. Avšak s jedinou výhradou. Dolarová politika musí jen doplňovat konkrétní ideový program a USA nechtě uplatňuje své vedení jen po poradách s politickými partnery.

Francie prožívá zoufalý boj parlamentární demokracie s extrémní pravicí. Stálé parlamentární boje, při nichž šlo často o egoistické zájmy politických stran, a vládní krise, v důsledku kterých se střídala jedna vláda za druhou, rozhodly natolik francouzskou brannou moc, že provedla v Alžíru vojenský puč, spojila se s pravavicovými extrémisty, získala vojenskou letectvo a námořnictvo a přes Korsiku dnes prosazuje zřízení národní vlády pod vedením generála de Gaulla. Tím se francouzská demokracie dostala možná již do beznadějnějšího postavení a nežádána pomoc komunistické strany, která se postavila za vládu, není právě nejlepší vizitkou.

„Dik“ nerozhodně protikomunistické politice některých západních kruhů, jež jsou zmazány nad rychlými sovětskými politickými, diplomatickými a taktickými manévry, sovětský blok již dávno „maďarskou atmosféru“ a pověst o rozvratu sovětského bloku u krachu komunistické ideologie. A k tomu řada bulvárních „expertů“ blamuje antikomunistický postoj vymyšlenými zprávami a chybnými kombinacemi, jako např. o rozporech mezi SSSR a Čínou, ačkoliv světovým tiskem proběhla zpráva o brzkém vypuštění čínské umělé družice Země za sovětské pomoci. A jistě to není jen politika „sputniků“, která získala komunistům nové hlasy v řeckých volbách, kde se komunistická „lidová fronta“ umístila na druhém místě, stejně jako volební úspěch komunistů v Itálii, kteří společně s Nenniho polokomunisty získali asi 38% hlasů (křesť. demokraté asi 41%).

A je nutno všimnouti si ještě dalších politických ohnisek v nekomunistické části světa: revoluce proti prozápadní vládě v Libanonu, stanné právo na Ceyloně, hrozící válečný konflikt mezi francouzskou armádou a Tunise. Jediné prozápadní výsledky voleb v Japonsku podpořil protisovětský blok, v němž Německá spol. republika a zčásti i Anglie jsou úspěšnými a spolehlivými přáteli USA.

Shrnuto: Západ má starostí nad hlavu, vždyť i dosud příkladně silná posice Salazarovy vlády v Portugalsku se kymácí. Bude nutno hledat novou cestu a pevnější politický program s novými lidmi. Bude nutno již jednou skoncovati s profanováním hesly o „naprosté svobodě“, která se tak často vybijí ve svobodě korupce, vydávání pornografie, v řádní pásku na ulicích, v komerční čistotě umění (jako např. zjazzování Mozarta), v ohlupování širokých mas falšovanými historkami o životě královen, filmových hvězd atd. Myslí, že ani my, političtí exulanti, kteří jsme uprchli na Západ, z diktatury do svobodného světa, si tak svobodu nepředstavujeme.

Sovětský svaz využívá ještě i jinak dnešní nervositu Západu. Na konferenci sovětského bloku v Moskvě bylo dohodnuto nejen ztuzení spolupráce komunistických stran a hospodářství všech komunistických stran, ale byla také vydána „uklidňující“ zpráva o snížení stavu sovětských armád o 419.000 mužů a současně podán Západu návrh na uzavření smlouvy o neútočení na 25 let. Sověty tak stále sledují ukolébání Západu, který by chtěl ovládnouti bez vojenského konfliktu, souchou cestou koexistence. Možná však, že komunistická kalkulace je úplně chybnou, neboť dnešní kvas v nekomunistické části světa může býti vystřídan silnou a pevnou politikou uvědomělých a ideových antikomunistů.

Získávejte čtenáře „BOHEMIE“

(continued on p. 4.)

Dnes dokažte, že jste naši přátelé!

Myslím, že je velmi žádoucí promluvit si se čtenáři upřímněji a otevřeněji, než je to možno v normálním článku. Mnoho exulantů čte „Bohemia“ totiž s falešnými představami, jež jsou typickým odleskem exilu: Domnívají se, že máme nějaké zvláštní finanční zdroje, že list vydáváme ve vší bezstarostnosti a že z listu dokonce žijeme. Když se v „Bohemia“ objeví dvakrát za sebou články od Dr. J. A. Bati, najdou se hned chytráci, kteří „vědí“, že jsme Batou placeni, při nejmenším podporováni. Když v „Bohemia“ otiskneme podložené, kritické stanovisko k T. G. Masarykovi, nescházejí hlasy, že jsme financováni asi nějakými protimasarykovskými kruhy. A tak bych mohl pokračovat do nekonečna. Exil jako celek si přilíží navýsost na jedné straně vidět všechno jen očima obchodníka, a na straně druhé očima parazita lidské společnosti, kterého z exulanta nepřímo vychovávají instituce od IRO (a táborů) přes RFE až po USEP.

Na jedné straně takový exulant nedovede pochopit, že by někdo mohl vydávat list, který by léta financoval z vlastních prostředků jen proto, aby hájil a prosazoval zásady, programové názory a pravdy, kterým věří a o nichž je přesvědčen, že jsou pro národ a lidstvo správnými, a aby češství v exilu uchránil před úplným rozkladem. Na druhé straně považuje za samozřejmé, že časopis léta odbírá, aniž by jej zaplatil, poněvadž myslí, že nám činí jakousi milost již tím, když časopis vůbec čte – jako tomu bylo u jakéhoto „Hlasu exilu“ nebo dodnes je u „Českého slova“, „Československých novin“ a jiných bohatě subvencovaných časopisů.

Tedy, aby v tomto směru bylo naprosto jasno: „Bohemia“ vydáváme po celá ta dlouhá léta z vlastních soukromých prostředků, které získáváme těžkou a vyčerpávající prací. Od nikoho nedostáváme na náš list subvenci neb jinou podporu. Opakuji, od nikoho! Proto můžeme psát tak svobodně a neodvisle. Je zcela přirozené, že máme zájem na tom, aby náš list byl tribunou co nejvyšší a nejvíce slyšitelnou – aby oslovoval co nejvíce exulantů. K tomu však hned dodávám, že ten, kdo „Bohemia“ odbírá, ale nemá v sobě tolik slušnosti, aby ji rovněž zaplatil (ať prostředky má), učiní pro svoji čest lépe, když zaplatí dosavadní dluh a náš list přestane číst. Zánětlivě závidí ani pro nás ani pro exil – a pro národ již vůbec ne. To se jedná stejně již o charaktery zlomené a často i odnárodněné. O lidi, kteří jsou sice nesmírně zvědaví, co je v rubrice „Jednou větou“ a co je nového doma ve vlasti, ale cítí se již výsoce nadřazení nad „staromódní“ české otázky, protože mají v kapse cizí státní občanství a v bance konto na pár dolarů či liber. Při tom si ovšem vůbec neuvědomují, jak jsou v této své nadřazenosti směšni a uboží. Nechtějí se již více hlásit k češství a ve své omezenosti frázovitě vydávají za svůj vzor národy, které v mnohém ani zdaleka nedosahují kulturní úrovně národa našeho. – To ovšem jen frázovitě říkají. V hloubi nitra však časem přece jen pocítují svou vlastní ubohost. Ubohost člověka, který se stýdí za vlastní udílenou kápičku, za její mozkový, za její řeč. Chť se vřít do cizí společnosti, kterou jsou přezíráni a ve které jsou navzdory sražení do nejnižší společenské kasty – z níž se mohou dostat nanejvýš až jejich děti. Oni však zůstávají nad smrtí cizáky – tažným zvířetem v cizím pluhu. Jen at' v sobě zabijí city, mohou-li. Jen at' to zkusi! Nakonec budou marně hledat trochu lásky a porozumění v cizím světě, u cizích lidí. Pak si ještě vzpomenou, že u nás dopouští každý exulant nalezl srace otevřeně. Jen at' tedy jdou! – (K tomu ovšem hned podotýkám, že mám na mysli ony lidi, kteří se za své češství skutečně stydí. Není jich v exilu málo. Každý z Vás zná jistě aspoň některé. Nemám tedy na mysli lidi, kteří sice přijali cizí státní občanství, ale zůstali i nadále věrnými českými vlastenci a dokonce i finančně podporují exilní boj proti komunismu. Byl to na příklad právě český vlastenec z Jižní Ameriky, který má již dlouhou dobu cizí státní občanství, jenž se právě nedávno sám od sebe zajímal o to, jak vlastně žijeme a jak se probíjíme – s upřímnou účastí a snahou pomoci nám podle svých možností. Nímto nůž je to již jen hrstka přátel z USA, Kanady, Austrálie a Německa, rovněž již vesměs s cizím státním občanstvím, kteří nezapomínají pomáhat svým „vdoviným grošem“. Před těmito vzácnými přáteli a před lidmi tohoto druhu, najdou-li se ještě jacti, skláním v úctě hlavu!)

Typickým projevem vzitého parazitismu v exilu je návyk pokřesit samozřejmějšího příjmu hodnot bez prohodnoty. Abych uvedl jen několik přímo odšasajících zjevů: Mohu uvést jména několika českých katolických kněží, kteří již roky odbírají „Bohemia“, ale přezíravě ignorují upomínky. Jak mohou tyto lidé pak vůbec kázat v exilu veřejnou morálku? Stejně tak mohou uvést řadu jmen býv. čs. poslanců, vyslanců a jiných vysokých státních úředníků a reprezentantů národa a státu. Jak se tyto lidé mohou považovat a vydávat za osobnosti

v exilu a jak mohou mluvit o boji proti komunismu, když sami osobně nejsou slušní a když se dopouštějí podvodu na českých spoluexulantech? Dnes jejich jména zatím neuvádím. Nepomůže-li však toto ohleduplné napomenutí ke slušnosti, pak budeme věnovat všem těmto „pilířům veřejné mravnosti“ náležitou pozornost s bezohledným uveřejněním jejich plných jmen a adres.

Opakuji: Kdo nechce „Bohemia“ platit, at' uhradí dosavadní dluh a odhlásí ji. At' ji prostě nečte! Jinak je parazitem na těle exilu! A proti těmto zjevům je nutno postupovat stejně rozhodně jako proti komunistům. Neboť právě parazitismus je rozkladným morem exilu. Oč slušnější než tyto političtí „stoupenci“ a „přátelé“ je politický odpůrce, který zaslaný mu časopis hned s počátku vrátí s poukazem, že s ním politicky nesouhlasí a že jej odmítá.

Další příklad: Velmi často se stává, že čtenáři žádají různé informace. Velmi zřídka se ale stane, že by je vůbec napadlo, aby přiložili protihodnotu na porto. Tak např. nedávno jistý exulant ze zámoří žádal od nás informaci (samozřejmě letecký), nutnou pro jeho obchody. Rovněž jeden z těch, který za „Bohemia“ dosud nezaplatil ani haléře. Na zpětné porto však nepřiložil ani cent. Ale strašně se rozčíloval, když jsme mu samozřejmě neodpověděli ani na jeho třetí doporučený dopis, v němž urgoval sdělení adresy (aby mu neutekl obchod), ale na porto si ani nevzpomněl. Věřu, divné názory lidí, kteří si rovněž říkají političtí exulanti.

Se stejnými falešnými představami se s námi za 10 let exilu seznámila již řada exulantů s nahádkou spolupráce. Představovali si, že když nedosáhli „jobu“ u benešovců, tak jej dosáhnou u nás. K tomu podotýkám, že náš boj není soutěžením s financem benešovců. Kdo to od nás očekává, ten at' s námi raději nejde. Náš boj není ani přístavem klidu ani pohody. Kdo hledá klid a „job“, ten at' s námi vůbec nehledá politického kontaktu jako spolupracovník. Nemáme těch finančních prostředků, co mají benešovci, poněvadž nejsme prodejní a poněvadž důsledně a věrně hájíme ony mravní zásady, pro něž jsme uprchli z komunisty znásilněné vlasti. Nemáme ani setinu finančních prostředků benešovců – ale i s touto setinou konáme mnohem větší politické dílo, než všichni benešovci dohromady. A kdybychom i jednou dosáhli finančních prostředků v takové míře, v jaké je mají k dispozici benešovci, ani pak by u nás nebylo „jobu“, nýbrž by byla požadována stokrát taková činnost. To podotýkám proto, že vidíme, že i na naší straně fronty jsou lidé, kteří se vrhli do zahňavajícího bahna požitkářství,

jakmile se jim naskytla první příležitost. Tito lidé byli tudíž proti nám prañřovanému způsobu života a jednání v RFE, AFCE a jiných amerických institucích ne ze zásady, nýbrž jen proto, že se k oněm masným hrocům sami nedostali. Vřak budiž jim přáno. Zabíjejí se sami. Neboť chci-li někoho zničit, pak ho jen navýsost na vysoký životní standard a rozmářílý život!

Nemylme se. Národ bez nás – bez exilu – bude dále národem. Ale my bez češství nebudeme nic. Budeme jen tím tažným zvířetem v cizím pluhu. Dnes ejde proto již o prosazování nějaké ilusorní partajní politiky v exilu, nýbrž o udržení češství a o skutečnou, hodnotnou práci proti komunismu, již mohou konat jen výběrové pracovní skupiny po celém světě.

K plnění obou těchto úkolů je zapotřebí pevného pilíře, pevného bojového štítu, jímž je právě „Bohemia“. Není nadsázkou, když řeknu, že přestane-li „Bohemia“ vycházet, v protikomunistickém exilu vznikne rozkladné prázdno. Ne, to není planá fráze. Stejně tak není planou frází uvedená eventualita, že by „Bohemia“ mohla přestat vycházet. I naše síly jsou jen omezené. I my máme jen jedno zdraví. Je proto na těch exulantech, kteří souhlasí s naší prací, aby nás podpořili. Vřak nejen slovem – to je málo –, ale i skutkem. Každý podle svých možností. Vřak nežádáme tisícdolarové měsíční příspěvky. Ale žádáme alespoň desetidolarové či pětídolarové (nebo librové, markové atd.) pravidelné měsíční příspěvky na tiskový fond, s nimiž bychom mohli počítat a které by nám pomohly udržet náš list. A kdo jinak nemůže pomoci, at' tedy alespoň systematicky získává předplatitele. Tak se stanete našimi skutečnými spolupracovníky!

Přátelé, doba je vážná. Vy dobře víte, že „Bohemia“ Vás za všechny ty roky exilu ještě nikdy nezradila, neklamala a neopustila. Stála pevně při Vás, odkud jste byli okrádání a šikanováni v uprchlických táborech, tehdy, kdy každý jiný měl strach promluvit a raději jen podkuřoval a vyl s vlky. Stála pevně při Vás, když byly činěny pokusy Vás zneuzít a znásilnit k politickým křeslům bezohlednými hrabivci z řad národních frontovců. Hájila Vás, když jste byli prodáváni a odvlákováni do cizinecké legie. Brala Vás v ochranu, když Vám byla protiprávně odírána IRO-eligibilita a když jste byli ničeni, štváni a šikanováni v důsledku falešných udání fenešských denunciantů. A vytvářela a nekompromisně hájila a je odhodlána až do vítězného konce – či do poslední své síly – hájit práva a zájmy utiskovaného národa. Byla pro Vás bita se všech stran, byly proti ní podniknuty

PROTEST SYNDIKÁTU ČESKÝCH NOVINÁŘŮ V LONDÝNĚ

Redaktor tzv. Svobodné čs. tiskové společnosti J. Josten oznámil, že rozřezal exemplář české bible z r. 1577 a rozprodává jednotlivé listy s dřevoryty ve prospěch svého tzv. tiskového fondu jako „Pamětní arch k X. výročí FCJ“. Podepsaní čeští a slovenští spisovatelé, hudebníci, knihovníci, novináři a milovníci starých literárních památek vůbec, protestují proti tomuto barbarskému zničení vzácné české literární památky a prañřují toto vandalství. Není omluvou, běží-li snad o torso, neboť dílo se zachovalo jen v malém počtu exemplářů – v zahraničí jsou známy jen čtyři – z nichž je mnoho neúplných. Proto by se mělo uložit v některé veřejné knihovně jako doplněk neúplných exemplářů pro studijní účely.

Dr. O. Bazovský, Dr. B. Bělohávek, F. Bělohávková, R. Bernardová, Věra Backwellová, Karel Brůšek, St. Brzobohatý-Berton, Dr. Ad. Feizman, Dr. Josef Fraenkl, Václav Holub, Karel Janovický, Dr. Ivan Jelínek, Ad. Kamenický, Rudolf Kopecký, Josef Kosina, A. Kožíšková, Dr. Josef Lederer, Zdeněk Lederer, Dr. Karel Locher, Vilma Locherová, J. Macháček, Zdeněk Mastník, Adolf Mokry, Ing. Josef Nováček, Dr. P. M. Papírník, Dr. J. Pauliny-Tóth, Věra Pauliny-Tóthová, M. Paulus, A. Pittermová, Richard Pollak, Gen. Lev Pichala, Peter Pridavok, Sylva Šimsová.

Útoky a soudní řízení jen proto, že vmetla světu do tváře čistou a nefalšovanou pravdu o tom, jak jste zneužívání a jak je kořistěno z Vaší bídy a z utrpení národa. Vydržela všechny rány a odmítla všechny lákavé sliby a nabídky. Celé roky byla Vaší jedinou záštitou proti bezpráví. Jen si vzpomenete, přátelé! Je na Vás, abyste ji v dnešní těžké době projevili stejnou věrností!

Za celé ty roky exilu jsme od Vás, přátelé, ještě nikdy nežádali – mimno předplatné – nějakou obět. Dnes ale žádáme. Dnes musíme žádat, chceme-li „Bohemia“ udržet. Dokažte dnes činem, že jste naši přátelé! Dokažte dnes činem, že stojíte na jedné frontě pu našem boku, jak jste nás roky ujišťovali! Dokažte dnes činem, že jste naši spolupracovníci, naši spolubojovníci a stoupenci! Zaslěte neprodleně svůj dar na tiskový fond „Bohemia“ a sdělte nám, zda je to příspěvek jednorázový či zda jej budete posílat pravidelně měsíčně (a v jaké výši). Vaše jméno bude natrvalo zaneseno do „Zlaté knihy Bohemie“ a tím i do historie tohoto exilu.

My Vás nikdy nezradíme. My vytváříme. Naše doba se stále blíží. Je na Vás, přátelé, abyste nás dnes nezradili Vy!

I. Janík-Horák.

Portrét měsíce

Zajímavé svědectví o Štefánikově smrti

Gen. Milan R. Štefánik (1880–1919), učenec, diplomat, letec, Francii si zvolil jako vlast r. 1904, ale občanství nabyl až r. 1912, po zajímavé vědecké kariéře, po procestování skorem celého světa, když Francii prokázal výborné diplomatické služby. Získal tak vlivné přátele mezi vedoucími státníky, politiky a žurnalisty, kterým pak v Paříži v roce 1916 představil emigranty Masaryka a Beneše, do té doby francouzské veřejnosti neznámé. Ve francouzské armádě opět dosáhl závratné kariéry, z poručíka na generála za 4 roky. Teprve jsem – slovenského evangelika-luteránovi – se podařilo v únoru 1916 přimět Masaryka, aby alespoň po dobu války upustil od svého hlásání humanismu na přednáškách, na které na štěstí chodily téměř výhradně jen staré dámy. Štefánika hněvalo, že Masaryk i v cizině nepřestává hlásati, že „pro národ nutno žít, nikoli umírat“ – v době, kdy již tisíce českých dobrovolníků za svobodu národa bojovalo i umíralo v armádách Francie i Ruska. Štefánik získal Masaryka pro branný odboj a nutnost organizovat čs. vojsko ve Francii ze zajatců a dobrovolníků, dovezených z Balkánu, Itálie, Ruska i Ameriky. Štefánik také prosadil založení čs. národní rady v Paříži, i když v té době neměl „triumvirát“ za sebou čs. spolky v zahraničí.

Avšak stejně jako Pergler, Rašín a Kramář, také Štefánik po válce „překážel“, když už vykonal své poslání „moučenína“ a posadil pevně do sedla TGM a Beneše. Usudným se Štefánikovi stal jeho veřejné projevy ne-souhlas s přeměnou národní revoluce na soci-

alistickou, jeho odpor proti Masarykem navrhovanému odzbrojení a zavedení občanské gardy („milice“), a jeho odpor proti Washingtonské deklaraci, na kterou TGM podepsal „Milana“ bez jeho vědomí, a konečně i jeho protest proti komitétům, povoleným v legiích Masarykem, komitétům, které od září 1918 rozkládaly čs. vojska na Sibiři. A tak Milan Rastislav Štefánik, první čs. ministr obrany, zahynul dne 4. května 1919 v došlech jasně nevysvětlené, záhadné havarii letadla na Bradle u Bratislavy.

Ve snaze přispět k objasnění tragické smrti tohoto národního hrdiny, která již čtyři desetiletí zajímá širokou veřejnost, otiskujeme nanejvýš závažné svědectví Vl. Vlaszky z Jižní Ameriky:

»S velkým zájmem jsem četl v „Bohemia“ č. 57 zmínku o tragické smrti gen. M. R. Štefánika. Ježto jsem byl náhodou přítomen pádu Štefánikova letadla, pokládám za svoji povinnost podat Vám pravdivou zprávu o tomto neštěstí.

Ed. Beneš zvolil za heslo své doktorské disertace „nutnost zachování habsburské monarchie“. Před I. světovou válkou byl v Paříži dopisovatelem „Práva lidu“, ale po vypuknutí války nedal se pohnout k tomu, aby vstoupil do čsl. legie. Já jsem byl koncem války nadporučíkem a velitelem rakouské lanovky ve Val del Inferno v Itálii a 29. 10. 1918 jsem dostal rozkaz převzít velení pevnosti, ale podařilo se mi přemluvit posádku ke kapitulaci, čímž bylo zachráněno aspoň 2.000 životů. Za tento čin mne Italové nepovažovali za zajatce, představili mne veliteli čsl. legie gen. Grazziamu, který se mne tázal, chci-li vstoupit do legie, což jsem odmítl, ježto jsem s nimi nebojoval, ale přijal jsem nabídku, abych vstoupil do italské armády – 55. Sezione Radiotelegrafica, která byla přidělena armádě, složené z legionářů, válečných zajatců české a slovenské národnosti a ital. důstojníků pod velením gen. Piccionioho, či-

(Repro: Chotl)

tající asi 200.000 mužů. Koncem prosince 1918 jsme byli v Bratislavě. Měl jsem na sobě italskou uniformu s italskými odznaky, takže mne všichni pokládali za Itala, jinak bych se byl nedověděl to, co následuje.

Bylo to začátkem května 1919, když jsem ráno dostal radiogram z Padovy, jaké je po-časí. Odpověděl jsem, že je silný vítr a že doporučuji odložit odlet. Ale přesto, když jsme asi ve 14 hodin byli v důstojnické jídelně, slyšeli a viděli jsme letadlo Caproni, jak letí k přistavu a asi za 15 minut bylo telefonováno, že se letadlo zřítilo a že posádka je mrtvá. Jeli jsme hned v autech na letiště a viděli, že letadlo je napolo shořené a také Štefánik, který je řidič, byl napolo spálen. Vedle mne stáli dva čsl. poddůstojníci v „domácí uniformě“ a kritisovali skutečnost, že letadlo bylo sestřeleno střílnou puškou. Když jsem je oslovil, nebyli nadšení tím, že jsem jim rozuměl, ale sdělili mně své jména i jména vrahů a vojenské oddíly. Hned jsem celý případ hlásil gen. Piccionimu, který napsal trestní oznámení ve francouzské řeči čs. vojenskému státnímu návladnímu, jež jsem osobně předal a plukovník od čs. vojska mi slíbil, že to bude přísně vyšetřeno a že dostaneme zprávu. Když jsme ale do několika dnů žádnou zprávu nedostali, intervenoval jsem znova a bylo mi chladně řečeno, že se to stalo na čs. území a nám jako Italům do toho nic není. Odpověděl jsem, že byli těž zavražděni italská letci. Na to mi čs. plukovník sdělil, že se stal omyl, protože letadlo mělo tytéž barvy jako maďarské – červenou, bílou a zelenou, že se tedy nedá nic dělat. Moje námitka, že již přilétlo tolik italských letadel a že nejsem ve válečném stavu s Maďarskem, zůstala bez odpovědi.

Gen. Piccione mně pak řekl toto: „Zjistili jsme s naprostou jistotou, že letadlo nechal sestřelit dr. Ed. Beneš, čs. ministr vnitra a zahraničí, protože se Štefánika bál, že bude po Masarykovi, jako národní hrdina, zvolen prezidentem, kdežto Beneš se chce stát sám prezidentem, ač je osobně zbabělý. Protože toto víte, rádím Vám, abyste s námi odejel do

(pokračování na str. 4.)

DISKUSE

Deset let...

Uplýnula již dlouhá doba našeho odloučení od domova a těžko dohlédnout, kolik takových let ještě leží před námi. Zajisté doba delší, než většina z nás si vůbec představovala. A ke všeobecnému podivu světová situace je ještě daleko spleťtější, než byla před oněmi deseti lety, kdy jsme pod vlivem západní propagandy a samozřejmě hlavně domácích neutečených poměrů opouštěli svoji rodnou zemi.

Nevjen v našem exilu, vinou Rady svob. Čsl. celkem málo plodně, nýbrž i ve světových palácových středištích, v nichž se tvoří světová politika nebo světové veřejné mínění, hledá se lék, jak vyhlednout z nesnázi a jak čelit komunistickému náporu na všech frontách. Opravdové řešení se však stále ještě nenalazí a tak se svět nezadržitelně blíží k nové katastrofě, protokované mezi léty 1960 až 1966. Zatím světci, šarlatáni i ďáblové nabízejí sami sebe jako jediného záchranu mezi statisíci plány již existujícími na uspokojivé řešení problémů starých i nově se rodících.

Tam, kde jde o víru, nechýbí církev římskokatolická. Papežové v letech dávno minulých i v letech novějších vydali řadu encyklik, obírajících se problémy společenskými i politickými. Církev snaží se o udržení věřících a o rozšíření jejich počtu. Vidíme, jak časopisy katolické – v soutěži s protestantskými – snaží se o udržení duchovní linie a o zintenzivnění duchovního života čtenářů. Tak kupř. v Římě vycházející „Nový život“ po těžkých začátcích, spojených s počátečním tápáním, nyní pod novým vedením proporcovává se ke slušné kulturní úrovni, zatím co jiné katolické časopisy, zejména chicagské, mají stále ještě vedle křesťansko-církevního obsahu i plno propagace atomické války, bez ohledu na smutné konce takového podnikání.

Rozdíly mezi kázáními a časopisy, mnohdy i praktickým životem jednotlivých kněží, způsobují často zmatek v myslích věřících, končí v hlouběji založených ztrátou důvěry a změnou pravé víry v katolictví pouze formální, od něhož už není daleko ke katolictví matrikovému, víry zblazenému. To vidíme na Západě, vzpomínají mnozí z uprchlíků na prvé doby táborového života. Už tam první exiloví kněží dopouštěli se chyb na duších a víře katolíků, když se dosti důrazně nedistancovali od působení kupř. takového pátera, jehož činnost – jak svědčí dokumenty doposud sebrané – ani s největší námahou nelze považovat za apoštolské katolické kněžství. Bývalí obyvatelé uprchlického tábora v Ulmu ujišťují se navzájem, že nikdy nemohou zapomenouti třeba na chování uvedeného pátera pod vlivem alkoholu na eichstättském nádraží. Stejně se mezi katolíky uprchlíky znovu a znovu přetřásá proslov osazenec Bielaka, žijícího nyní v Austrálii, v němž před léty na veřejné táborevé schůzi v zájmu Církve vytýkal páteru Vinšovi rouhavý postoj vůči samému Bohu, slovy na veřejnosti na odív stavěný, a tehdejší Vinšovu nekňezskou reakci. Katolíci exulanti dosud s pocitem studu vzpomínají na veřejné Vinšovo doznání, zaprotokolované při táborevé schůzi, že byl opravdu autorem článku, otištěného v r. 1950 v americkém časopise „Husův lid“, kde nepravdivými údaji byly

lákány z amerických baptistů balíky pro sklad nebožky Sulerové. Chudák chicagský baptistický pastor Šupka není asi ještě ani dnes s to pochopit, že onen protestantský pastor, jehož články otiskl v „Husově lidu“, byl a dosud je knězem římskokatolické církve. Podpisová akce přede mnou ležící svědčí, že obyvatelé 3. bloku dodnes pamatují na neslušné písně („Dej sem ten zub“ apod.), zpívané na oslavu svátku sv. Josefa do půl čtvrté do rána páterem Vinšem. Tato činnost působila demoralizačně na všechny ty hodné lidi a dobré katolíky, kteří přechali za hranice s vírou v Boha a Církev sv.

Exulantské církevní kruhy vzaly si za úkol potlačit vzpomínky na úpadek mravů v prvních dobách exilu. Buďsi. Když nečinily ničeho pro nápravu tehdy, mohou aspoň dnes. Ovšem prostředky, jichž kněz nebo kněží užívají, musí být čisté a srovnatelné s učením Pána Ježíše Krista. Láska a věrné plnění povinnosti stavu kněžského, osobní mravnost, měklost srdce a pokora jsou ony prostředky, jimiž dávali příklad apoštolové – vyjma arcijidáše – a jimiž by měli působiti katolíci kněží dnes. Volí-li ovšem prostředky násilné nebo v některých případech živě promluvy věřících, jsou na scestí a špatně slouží Kristu. Ještě hůře pak Církev samé. Připomeňme si slova Spasitelova: Podle skutků poznáte je. Nebo slova o koukoli, odděleném od přenice. Kněžství samo o sobě nezakládá ještě oprávnění k působení škod věřícím. Ani učenický statut nepostačí na smytí zrady na Kristu Pánu. Církev římskokatolická nepopírá kněžskou hodnost Jidášovu, formálně rovnou hodnosti ostatních svatých. Velikost Církve spočívá ponejvíce v tom, že Jidáš ani Jidášové nejsou s to způsobiti její pád. Tak tomu alespoň bylo do dnešního dne. Církevní autority měly by se snažit počet nechráněných kněží omezit na minimum. Desítky fotografií a fotokopie podpisů pro sv. Otce nelze přece

odstranit ze světa pomluvami. Tím méně pak, když některé dokumenty otřásajícího obsahu jsou v rukou příslušníků jiných křesťanských denominací, případně sta žijících svědků.

Sto či tisíc kněží vzorných nemůže napravit škody, způsobené na duších křesťanských několika kněžími, urážejícími Boha i svou lidskou důstojnost. Kněží pak, snažící se o poškození věřících, nepatří na veřejnost vůbec. Lidé to vědí a s trpkým úsměvem se někdy ptají, jaký recept na lepší uspořádání věcí lidských a božských může mít skupina kněží, souhlasících s činností Vinšovou nebo její kryjících. Nestávají se tak slova o Lásce Kristově jen pouhou frází?

Rád bych touto vzpomínkou na málo hrdinské skutky části našeho exilu připomněl našim čsl. a i některým slovenským kněžím na Západě: Jde o věci Vám již známé. Zamyslete se však nad nimi znovu a představte si, co Vám řeknou věřící ve vlasti, bude-li jim předložen výpočet dokázaných fakt z doby prvních deseti let našeho exilu. Vaším prvním úkolem je budovat a udržovat mravnost ve světě. Abyste tento úkol Bohem Vám svěřený a Vámi přijatý mohli plnit, musíte být mravními sami. Bez Desatera Božích příkázání a bez praktikování Kristovy Lásky není mravnosti křesťanské.

Pokud někteří kněží Církve sv. budou mít na mysli pro povznese katolictví užívání metod z Kostnice, měli by se rozpomenouti na příčiny husitských válek. Speciálně v jistých choullostivých případech doporučujeme používání taktu spíše než násilí, mravnosti spíše než lži. Katolicismus u nás může zapustiti kořeny k novému rozmachu teprve tehdy, až kněží budou dávat zářný příklad pro život laiků, uvědomující si závazek, uložený jim Pánem Ježíšem: Kdo věří ve mne, skutky, které já činím, i on činiti bude. Kristus pomáhal. I úkolem kněze je pomáhat. A všude pak, kde se tento křesťanský příkaz zvrhne, chvěje se církev katolická v samých základech a Matka Boží pláče. Necht tedy dá Bůh, aby už jednou mohlo být zapomenuto Vinšovy činnosti a nečinosti ostatních kněží z raných dob našeho exilu a aby Boží pomoc byla při spravedlivých kněžích čistého srdce, kteří mohou dávat příklad posvěceného a důstojného kněžství.

V. S., Austrálie.

Svobodná tribuna čtenářů

SLOVENSKÝ HLAS O 'BOHEMII'

Mezi českými časopisy, vydávanými v zahraničí, má Vaše „Bohemia“ nesporný primát. Je to list nevzdělaný úroveň, životní, pohotovosti, zdravého kriticismu a historického perspektivismu. V české politice se vždy mnoho řečnilo o realismu, o předvídavosti, o potřebě objektivismu, ale bohužel v praxi, v realitě, jsme nacházeli slabounkou ozvěnu velkých pravd a životadárných zásad. Velmi se mi líbí, že Vy i Vaši spolupracovníci jste na historické výši tohoto času, že věčně chápete slovenský problém a naprostou porážku čechoslovakismu. Váš kritický postoj k problémům, které nás stejně znepokojují, má sympatické předzvěsti ve vynikajících českých intelektuálech, tu a tam mátky světové úrovně, řekněme např. v F. X. Šaldovi, který se už r. 1929 dožadoval vyřešení německého problému, jakož i vyřešení slovenské autonomie, jasně upozorňoval tehdejší vedoucí politiky na nebezpečí, vyplývající z odkládání těchto základních otázek pro CSR.

Neméně sympatický je mi i Váš nekompromisní protikomunistický postoj. Svět velmi pomalu přichází na to, že komunismus je světově nebezpečný, neuvěřitelně pomalý, na někdy až podezřelý těžkopádně poznává pravou tvář a záměry komunismu, nechávaje se mýlit jeho prometeovskými taktikami. „Bohemia“ měla i v tomto směru anticiipační charakter před novináři a diplomaty Západu.

V otázkách, týkajících se domova, v odstraňování předstoupů starých i nových, jež nezodpovídají nejzákladnějším předpokladům správného poznání minulosti, přítomnosti, eventuálně budoucnosti, k níž je „Bohemia“ přesně zaměřena a pro níž pracuje, Váš tisk je neméně zajímavý. Z každé rubriky se člověk něco dozví nebo si může ověřit.

V emigraci mnozí z nás ztratili hlavu a v nejednom případě jsou to i různé časopisy, které zapomněly na základní věc: Ne kvantita, ale kvalita. Potřebujeme úroveň, světlo, kriticismus, ošlechání světových větrů, stojící na výšce duchovního vývoje.

Prof. Dr. Ernest Zátka-Ibor,
Buenos Aires.

VES V KOŽICHU

Náhodou jsem dostal do ruky 9. číslo „Čsl. světa“, komunistického týdeníku Čsl. zahraničního ústavu. Na 4. straně vidím obrázek čs. komunistického konsula Janíka ze Sydney, vedle deseti čtyř muzikantů Smetanova kvarteta, asi deset krojovaných děvčat ze Sydney a padesátku osob z řad starousedlíků a emigrantů po osmačtyřicetém... Pod fotografií nápis: „Smetanovci v Austrálii“, s dlouhým říkáním, že fotografii redakci do Prahy zaslá-

la sydneyská kronikářka J. B. – Tak nemáme v exilu mezi námi jen práskace, ale také kronikářky.

Nemáme ale v exilním kožichu jen jednu věc, nýbrž vše. Na 5. straně téhož časopisu se dočtete, že nejhezčí setkání měli ruští muzikanti v Adelaide, kde paní Duhská je po hostitela třeňou bábou, a Luhomír Kosteček – který je odvezl na „Koala Farm“, kde jim byl dokonce darován klokan. Mnoho chvil jim přívěnoval R. B. Vočadlo, jenž vyučuje hudbu na adelaidské univerzitě... A v závěru se dočtete, že též „velmi příjemný večer strávili u šéfa rozhlasového orchestru v Brisbane, Rud. Pekárka, kde jedli výbornou vepřovou s pravými českými knedlíky a pili pravé plzeňské. Náhlada byla tak znamenitá, že nás violista Milan Škampa tu dokonce vypil své první pivo v životě.“ což se mu prý nepodařilo na žádné komunistické recepce...

O tom, že tyto muzikantští poutníci měli být vyvezeni z USA pro podezření z podvrtné činnosti, samozřejmě se nedočtete ani slova. O tom, že mimo hudby je jejich hlavním úkolem propagace komunistického režimu v CSR, jak by směl! Dočtete se jen o pijaticích, hodo-kvasech a jak jim někdy tři čísta političtí exulanti lezli až do kalhot. David, Austrálie.

JEŠTE K PŘIPADU N. E. WALDMANNA

Vážený pane redaktore, pravda o p. N. E. Waldmannovi je tato:

Na výborové schůzi 23. 6. 1957 bylo jednohlasně usneseno p. Waldmanna suspendovati jak z funkce jednatele, tak i z členství. Důvodem k tomuto drastickému zákroku byla jeho politická činnost naprosto levicového směru, když už ne přímo komunistická, což je podle pojetí C. C. Q. v zásadním rozporu s posláním charakterově čestného politického uprchlíka.

Na výborové schůzi 11. 8. mr. bylo pak usneseno dáti valné hromadě návrh na jeho vyloučení, o čemž byl p. Waldmann písemně vyzooměn doporučením dopisem. Do dnešního dne však nenašel tolik odvážy, že by se proti tomuto usnesení odvolal. Podle stanov C. C. Q. nemá suspendovaný člen práva vystupovati a proto jeho tvrzení o výstoupení se nezakládá na pravdě. Tato má vždy líc a rub a p. Waldmann užívá v tomto případě zásadně jen rubu, což je v dialektickém materialismu na vysoké škole politické, jak sám přiznává, kdy a kde obřezá svůj titul, docela samozřejmým zjevem. – S přátelskými pozdravy

Deisbane, 17. 4. 1958.

za výbor

CS. KLUBU V QUEENSLANDU

F. Kára

jednatele

Jednou větou...

(pokračování se str. 2.)

Dr. Hodža mají pracovat v Paříži na vyhodnocování zpráv ze zemí za „železnou oponou“, v rámci Free Europe Committee a samozřejmě ve spolupráci s RFE. † Nejposlouchejším zahraničním rozhlasem na Slovensku je Řím, a to pro jeho nekompromisní stanovisko ve slovenské otázce. † Alois Precner, člen předsednictva SNRvZ v Německu, vyemigroval do USA. † Americký tisk přinesl zprávu o podivné návštěvě jistého zloděje v bytě slovenského exulanta Tomáše Vetešky. † Fero Legim, býv. hráč Piešťan, Regensburgu a ASV Chamu, byl v RFE přefazován z produkce do pisárny. † Film režiséra Fr. Čap se odlišoval z Maichova do Jugoslávie. † V Německu zemřeli exulanti: v Augsburgu Tomáš Šýkora, v Sollingen Stefan Gazdik a v sanatoriu Gauting Emil Urban. † Představitel SOVv v Argentíně, dr. ing. Anton Bugan, navštívil Řím u příležitosti vysvěcení jeho syna na kněze. † Dr. Otto Habsbark se chce zřici svého nároku na císařskou korunu. † Jar. Podzimek (z Turnova) v Clevelandě výhodně nakoupil 50 dam. kožichů, které nyní nabízí krajanům ke koupi. † Evangel. časopis „Boží zítřek“ (Toronto) přestal vycházet. † J. Vrzala, „nadějný mladý politik“, vyslovuje se v časopise „Naším ve Francii“ pro neutralisaci střední Evropy, tudíž i Západ. Německa. † Sudetskonecký týdeník „Der Sudetendeutsche“ zanikl; byl koupen nakladatelstvím „Sudetendeutsche Zeitung“, jehož spolumajitelem je dr. Rudolf Lodgman. † Hospodářskou depresi v USA byl postizen také větší počet českých exulantů, kteří jsou tč. bez zaměstnání. † J. Kolaja, spolupracovník tzv. Čs. zahraničního ústavu v exilu, který podle „Sklizně“ navštívil Polsko, doporučuje navázání spojení s českou a slovenskou menšinou v Polsku. † Paní Frant. Motýčková obdržela za dlouholetou činnost v českém krajském tisku v USA čestný diplom benediktinského tisku v Chicagu. † Frant. J. Svoboda z Clevelandu byl v primárkách opět nominován za státního senátora na kandidátku demokratické strany; pochází z Rokycanska, kdysi vydával v Clevelandě české noviny a funkci státního senátora zastává již několik let. † „Sudeteskonecký archiv“ uspořádal v Augsburgu prac. sjezd. † Vedoucí „Sudeteskoneckého archivu“ dr. H. Kuhn upozorňuje ve „Volksbote“ z 10. 5. tr. na souhlasnou tezi čs. komunistů a dr. B. Čelovského ohledně sudetskonecké skupiny v Záp. Německu; Čelovského knihu „Das Münchener Abkommen 1938“ napadly všechny sudetské týdeníky. † „Kanadský Slovák“ propaguje zřízení světové Slovenské rady se sídlem v USA, jejíž hlavními organizacemi by byly slovenské ligy v USA a Kanadě. † Na valné hromadě AGAFIBU v Mnichově byli zvoleni: předs. B. Bokor (Madar), místopř. Dr. B. Wiererová (CNS), gen. taj. Dr. Ct. Pokorný (SOV) a pokl. Ing. Penčev (Bulhar). † V Gautingu zemřel funkcionář SOVv J. Panas. † Frant. Klátů odsuzuje v květnovém čísle „Casu“ oportunistický časopis „Svědectví“, který v cizím žoldu hlásá koexistenci a neutralismus. † Četl jste již „Šborník“ svazek 3. † Objednejte v r. „Bohemie“, cena DM4.– (1 dolar). † Fred Wolf z Clevelandu protestoval ve vysílání rozhlasového stanice WDOR proti názorům amer. finančního magnáta Cyrus Katona, jenž je sympaticky nakloněn SSSR, zatím co ostře kritizuje FBI a amer. zahrani. politiku. † Prof. dr. Fr. Král měl v Chicagu řadu vědeckých přednášek. † Josef Jirava byl opět zvolen předsedou Čs. socialistické strany v Rakousku; místopř. J. Škramlík a A. Soukup, taj. Matěj Klíma a tisk. ref. J. Jonáš; strana se opět vyslovila proti komunistickému režimu v CSR. † Pražský Čs. zahraniční ústav snaží se ovládnouti brazilský spolek starousedlíků Unias Cultural Tchec.-Brasileira v Sao Paulo. † Prof. H. Bartek pracuje v Mnichově na další vědecké práci o počátcích křesťanství Slovanů. † V Mnichově byla propuštěna z nemocničního ošetřování Aosa Švanová, jedna z nejstarších exulantek. † Josef Martinek z Tusconu/Arizona napsal dějiny Jednoty českých spolků v Americe od r. 1854 až po přítomnou dobu; lze objednat u jmenované jednoty (2138 So 61 Street Court, Cicero 50, Illinois/USA). † Česko-američtí legionáři v Clevelandě, kteří za I. svět. války sloužili v Darney ve Francii, ucházejí se o pamětní medaile, jež jmenované město nyní uděluje. † V Kanadě zemřel Jan Botek. † V Mnichově se oženil Jan Bokroš. † Belo Škarnicek-Hlohovský, býv. redaktor RFE, odmítl pracovat v „Novém domově“ v Kanadě za 180 dolarů a předsídlil z Toronto do Paříže. † Osobní taj. býv. slovenského prezidenta Dr. J. Tisy, univ. prof. Karol Murin, promluvil v N. Yorku k 11. výročí Tisovy popravě. † Ukrajinský žurnalista Woloda Lenyk z Mnichova navštívil USA a Kanadu. † V Mnichově byl předváděn starý český film „Pytlákova schovanka“ s Oldř. Novým a Jiřinou Stěpničkovou. † Herečka J. Procházková z Paříže navštívila krátce Mnichov. † Dr. Helena Koželuhová-Procházková odjela 12. 5. tr. do USA k návštěvě svých dcer a vnoučat. † Na vídeňské konferenci mezinár. federace katolických gymnastů (pokračování na str. 6.)

PORTRÉT MĚSÍCE

(pokračování se str. 3.)

Itálie. Já jsem se již vzdal své funkce ve prospěch francouzského gen. Mittelhausera a Vám slibuji italské občanství a můžete zůstat jako důstojník u našeho vojska... „Odpověď jsem pozitivně, ale mezitím došlo k útoku proti nám ze strany maďarských komunistů pod smutně známým Belou Kuhnem. Zúčastnil jsem se bitvy u Nových Zámků a maršál Pellé, tehdy nejvyšší velitel čs. armády, mne osobně dekoroval válečným křížem se zlatou hvězdou a předal mi dekret „Čsl. národ nezapomene Vašich služeb za jeho osvobození. T. G. Masaryk.“ – Tak jsem si troufal zůstat v CSR. Maršál jsem však pátral po vrazilích a svědčích. Jsem jist, že zmizeli. Vlad. Vladyska.

(Pozn. red.: Svědectví vyznívá jednoznačně proti dr. Ed. Benešovi. Avšak celý případ dostává širší politický význam, vezmeme-li v úvahu latentní, ale příkrý rozpor, který panoval mezi Stěfáníkem a Masarykem jak v otázce našich legií na Sibiři, kdy Stěfáník usiloval o návrat čs. vojska přes jižní Rusko „cestou cti“, tak zejména v zásadní otázce státní formy budoucího Československa. Stěfáník totiž byl přesvědčeným royalistou, což v očích kandidáta prezidentství bylo hříchem neopustitelným. O tragické záhadě Stěfáníkovy smrti Masaryk píše ve „Světové revoluci“ na str. 118. až se zarážející srůcností: „Dne 4. května odletěl z Videmu – – týž den skončil na rodné půdě...“ O případu samém, který svou záhadností hluboce rozvířil veřejné mínění celého Československa – ani slova.)

Monology

FeS

Když se vám po deseti letech exilu dostane do rukou útlá sbírka básní ze současného Československa, od neznámého autora, jehož však předchází, jak jsme četli, pověst o mimořádném talentu, podepsaná i příznivým oceněním nedávno zesnulého Vítězslava Nezvala, zmocní se vás zcela pochopitelný zájem a s dychtivostí zalistujete v knížce, která se jmenuje „Monology“ a kterou napsal Milan Kundera. Třináct let nesvobody, politického, hospodářského a kulturního znásilňování českého a slovenského člověka v sovětské gubernii, která už jen geograficky nese název Československo, musí se přece tak či onak jevit v díle mladých básníků. Stranou doporučená radost z nového řádu a domnělé záněty pro socialistickou výstavbu se bude patrně odrážet v té „nové, veliké a slavné“ tvořivosti, kterou dnešním umělcům umožňuje život v té po všech stránkách blažené komunistické společnosti. Už jenom pouhý pohled do současnosti vybízí a inspirovat československé umělce k překvapivě novým emocionálním činům – tak to přece tvrdí brstka kulturně-politických ideologů od Pražské brány a umělecké esteti, odchovaní marx-leninskými poučkami „Rudého práva“.

Nuže, po otevření sbírky básní Milana Kundery se nedočtete ničeho z toho. Budete zklamáni, ale budete číst se zájmem dál. Neboť Kundera je mladý básník, něco mezi 25–30 lety, a jeho milostné, intimní verše, jímž se věnuje tato „knihka o lásce“, jsou do jisté míry ukázkou citového života mládeže, jak jej zmrzčila svazácká výchova. Volání po „socialistickém realismu“ v umění, jak se ozývá při každé příležitosti z úst režimistů, vyhověl Milan Kundera znamenitě:

Odcizím!
Brač se, chceš-li!
Zaluj, že rozvracím rodinu!
Vždyť vím!
Ty zvedl mne
až do své výše ze stínu!
Vždyť vím!
Svým významem
až hvězd ses dotýkal,
ty Veliký, ty Chytrý!
Ale já také vím,
že ty hvězdy byly jen z papíru
tvých proseb, udání a iotik!

Říkal jsi: Nová morálka!
Budovatelské nadšení!
A chodila na prvního máje
a mávala pažemi
a bylo to, jako když větrný mlýn
v jediném truchle nudném žalmu
otáčí svými rameny
přesně, jak vítr předepsal mu...

Zrcadlo domova

Další zatčení a další rozsudky

V ČSR byli odsouzeni: Katolický kněz Ant. Andryšek na 2½ roku vězení a na 5 let zákazů kněžské činnosti. – Dva stoupenci „Svědků Jehova“ za rozšiřování tiskovin „Der Wachsturm“ a udržování styků s organizací „Svědků Jehova“ v Německé spolk. republice na 5 a 3½ roku vězení. – Voják Kolisek (v Plzni) na 2 roky pro odepření vojenské povinnosti, neboť jako adventista dával „přednost zákonům Božím před zákony světskými“. – V Bělohorské Bystřici byl 26. 4. tr. odsouzen bývalý příslušník pohotovostního oddílů Ilinskoy gardy: L. Šliachna na 25, P. Párnčan na 24, J. Krajčí na 23, O. Šepitko na 22, E. Osvald na P. Zauska na 22, A. Koprda na Ferd. Mikšík na 21, Št. Tóth a J. Stolar na 20 a St. Masaryk na 13 let vězení. – V Ostravě byl za vraždu odsouzen k trestu smrti ing. J. Mynář, a J. Semrádová, manželka zavražděného, na 24 let. – Ant. Kašpárek z Vizovic, býv. nár. socialista, za „podvody“ na 8 let. – Býv. stavitel R. Šajdek za „zpronevěru“ při stavbě sport. stadionu v Ostravě na 12 let. – Býv. ředitel n. p. JILILAVAN, J. Kyzlink, za „podvod“ na 1½ roku. – M. Sauer, syn býv. velkoobchodníka dobytčím z Olomouce, za „rozkrádání masa“

na 4½ roku. – Podle pražského rozhlasu z 24. 4. tr. byl v Praze odsouzen F. Kaucký (33), který jako voják uprchl do zahraničí a po několika letech se vrátil; dostal 4 roky za desertci, bez ohledu na možnosti amnestie pro navrátilce.

Dále byli zatčeni: Oldřich Vlček z Prahy, majitel činžovních domů, za „hromadění majetku“ a daňové podvody. P. Bartoš z Prahy za výrobu a prodej malovaných šátků a vázaneck, společně s akad. malíři H. Celedovou, L. Pallyovou a Kmochem. Fr. Müller, vedoucí Obchodních úskřen v Praze, za illeální prodej karet. Dr. Berkovič, zaměstnanec Mezinárodního svazu studentstva, za zpronevěry. Ant. Rešl, bývalý ředitel pražského obchodu tabákem, za podvod. Jar. Opletal, býv. ředitel Pražského obchodu potravinářským zbožím, za illeální prodej zapalovačů. Albin Čechová a Olga Chrástová z Jevíčka za „protistátní činnost“. Albert Just, přednosta havarijního oddělení Čs. paroplavy v Hamburku, byl povolán do Prahy a zatčen pro „špionáž“. Dr. Jaromír Synek, býv. zaměstnanec ministerstva spojů, V. Hrušák a Th. Hahn za „protistátní činnost“.

Z DOMOVA

Některá auta v ČSR jsou nyní prodávána bez poukazů, ale za nedostupné ceny. Sovětská „Volga“ stojí Kčs 53.000 a „Tatra 603“ Kčs 98.000! Vydání brožury Dr. Zlábků „Podnikové hospodářství“, kde byly obhajovány teorie dr. Engliše, skončilo podle „Tvorby“ u národní bezpečnosti a prokuratury. Akce proti katolíkům se v ČSR v poslední době ještě zesílily. V rámci reorganizace bylo zrušeno ministerstvo místního hospodářství. Z Čs. socialistické strany vystoupilo v posledním měsíci opět značný počet členů. Hodinky značky „Doxa“ stojí v Praze kolem Kčs 2.000. – V poslední době – po 12 letech – jsou opět obnovovány styky mezi ČSR a Lužickými Srby. V Tuřanech u Brna bylo dáno do provozu nové letiště. Na ČSD jsou zaváděny lužkové vozy, vyrobené ve Vých. Německu. Za posledních 5 let zatkl jen „Pomocná stráž veřejné bezpečnosti“ 28.000 pachatelů trestných činů. V Praze se konala výstava francouzského čalounnictví. Kolem dubna tr. byl pořádán v Praze mezinárodní vodoobchodářský seminář. Zúčastnili se delegáti 21 států včetně USA a Anglie. V Miláně byla zřízena italská obchodní komora pro ČSR. ČSR uzavřela s Francií a Belgií nové nepatrně rozšířené obchodní smlouvy. V

VE ZKRATCE

V březnu a dubnu tr. bylo opět založeno 360 JZD. Do provozu byl dán první čs. samočinný počítač stroj SAPO, který má tři operační jednotky a v „paměti“ 1.024 různých dílčích výsledků. V Libicích u Prahy se staví nová vysílačka, a vysílačka na Petříně zahájí v nejbližších dnech vysílání na ultrakrátkých vlnách. U Kralup/Vlt. budou stavěny objekty pro výrobu umělého kaučuku. ČSR se zúčastnila veletrhů v Casablance a v New Yorku. V ČSR je 300.000 předplatitelů sovětského tisku. 30 norských vysokoškolských navštívilo Prahu. Na vojenském přehlídce dne 9. 5. tr. v Praze objevili se po prvé předpadové stíhače na strojích nadzvukové rychlosti, raketomety na těžkých automobilech, protiletadlové dvojkanony, pásové čluny (čluny s tankovými podvozky) a beranidla. ČSR objednala v Japonsku námořní loď o výtlaku 10.000 brt. Bude to již pátá čs. námořní loď. V Praze je té. 5.899 státních prodejen. V r. 1945 bylo v Praze 17.000 soukromých obchodů. Devítiletní delegace britských energetiků, vedená lordem Citrinem, navštívila ČSR. V „boji proti černému obchodu“ je v ČSR dovolen prodej starých aut nyní jen přes státní firmu MOTOTECHNA. Dne 7. 5. tr. přijela do Prahy 60 člená skupina Čecho-

Jazykový sloupek

U slov nečeského původu se rozšiřuje psaní dlouhého „ú“, jako blúza, kúra (v lékařství), túra, ragú, romadúr, fúze, múza apod. Podobně se nově píše dlouhé „ý“ např. u slov kóstým, manikýra, blondýn, manekýnka, trikotýn, terpentýn, mýtus. Koncovka „ýza“ se používá /vedle „ysa“/ u slov analýza (také analýsa), paralyza (paralyisa), katalýza (katalýsa).

Dále uvádíme zčeštěný pravopis u některých slov, převzatých z cizích jazyků: angažmá, atašé, bujon, donchuán, klaun, kečup, gól, kovboj, mítink, skica, víkend apod.

Ustálené zkratky se nyní píší dohromady, jako: atpod. (a tak podobně), apod. (a podobně), např. (na příklad), kupř. (ku příkladu), tzv. (tak zvaný), mj. (mimo jiné), aj. (a jiné).

Z nových slov uvádíme český výraz pro holeritový stroj: „děrkovač“, a stroj na děrné štítky je označen výrazem „opakovač“.

Kulturní zprávy

Dne 19. 5. tr. zemřela v Praze komunistická spisovatelka Marie Pujmanová-Hennerová, nar. 8. 6. 1893 v Praze. V Praze se konala výstava syrského umění. V mezinárodní grafské varhání soutěži získal první místo Čech Václav Rabas. Dne 11. 5. tr. bylo zahájeno letošní hudební „Pražské jaro“, na němž vystoupí řada zahrani. umělců, jako bělehradský dirigent Dr. M. Horvath, Sir John Barbirolli s anglickým orchestrem „Hallé Orchestra“, Belgicán Edgard Deneux, Angličan Sir Malcolm Sargent atd. Prof. M. Frank, hudební pedagog, který dříve vyučoval na německé hudební akademii v Praze, navštívil s kvartetem Vys. hudební školy v Kolíně/Rýnem Prahu. V květnu byla na Pražském hradě otevřena výstava českých historických dokumentů od XI. století dodnes. Očtenáškův „Občan Brych“ bude vydán v Paříži ve francouzském překladu. V německém překladu byl již vydán ve vých. Berlíně. Mezi ČSR a Japonskem bude výměna televizních filmů. Pražský tisk pochválil v New Yorku hranou operu „Dobý voják Švejk“, kterou komponoval podle knihy Jar. Haška americký Čech R. Kurka, který právě nedávno zemřel ve věku 35 let. Mezi „pokrokové“ realisty českého filmu počítá pražská „Kultura“ vedle Nezvala, Iv. Olbrachta, V. W., E. F. Buriana atd., také i Gustava Machatěho, žijícího v zahraničí. Kampaň proti exilu pokračuje divadelními hrami Frant. Pavlička „Černá vlajka“ a „Chťel bych se vrátit“, filmem o cizinecké legii a knihou Z. Pluhaře „Opustíš-li mne...“ V Hamburku se konala výstava čs. grafiky. Dr. Václav Cerný se po dlouhých letech opět objevil jako autor článku o Šaldovi ve „Slovenských Pohledech“ a byl „Rudým právem“ hned ostře zkritizován. „Kultura“ napsala 24. 4. tr., že v r. 1957 bylo jen v Brně 9.743 kulturních přednášek, které navštívilo 957.555 posluchačů. Na otázku, co je to vlastně socialistický realismus, citoval známý sovětský spisovatel M. Šolochov (podle zprávy „Literárních novin“) A. Fadejeva: „Čert ví, co to vlastně je!“ Prof. V. Hlavatý vydal v Holandsku

američanů. „Rudé právo“ píše o návratech hlúčinských Němců ze Západu do ČSR. Do Českých zemí se každoročně stěhuje 7.200 Slováků. Populační přírůstek na Slovensku je mnohem vyšší než v Českých zemích. K 31. 12. 1957 činil přírůstek na Slovensku při 3.868.000 obyvatelích 61.416, zatím co v Českých zemích při 9.542.000 obyvatelích jen 56.643. Teprve v dubnu tr. byla v ČSR vyrobena první kulčičková tužka s vysouvacím mechanismem; cena 16 Kčs. V Karvině byla otevřena první slovenská škola na území Českých zemí. Navštěvují ji slovenské děti, jejichž rodiče pracují na výstavbě Ostravska. Dr. Josef Urválek, známý komunistický prokurátor, odešel do penze. Ministr zahrani. obchodu R. Dvořák navštívil Káhiru, kde na veletrhu vystavovala také ČSR. MUDr. V. Jirovský, býv. fotbalista Meteoru VIII, dostal povolení pracovat 3 roky jako lékař v nemocnici císaře Haile Selasie v Addis Abebě. Čs. vláda vypraví zprávy o raketových základnách na území ČSR. Zd. Fierlinger adresoval již druhý dopis na předsedu bonnského parlamentu Dr. Gerstenmaiera a připojil protest proti „atomovému zbrojení“. V Pardubicích bylo předáno do provozu nové, moderní nádraží. Pražské Václavské náměstí má již také „běžící“ světelné noviny. Pro zprostředkování zahranič. obchodů byla v ČSR založena nová firma TRANSAKTA. Brněnský veletrh, který se měl konat po prvé na podzim tr., byl odložen na příští rok; rovněž byla odložena mezinárodní strojírenská výstava. Osobní železniční doprava v ČSR je již z 90% přesná. V britském parlamentě vytvořilo asi 20 poslanců všech stran skupinu pro britsko-čs. styky.

BENEDIKT:

UTYANA

V písku,
ve zlatém písku,
Utyana čeká,
čeká lásku –

A mlčí,
teskně mlčí
červenými rty
domorodé děvče –

Černá růže
s ostěpem,
leštěným ostěpem,
jímž kreslí do zlata
začarované kruhy –

Na nádrech
rozehrátých sluncem
jí světlé kouzlo
amulet lasturových kouzel –

A pak mluví
zařikávajícím hlasem,
hlasem pouště,
kamení a písku –

A tančí,
tančí bez stínu,
tančí tak dlouho,
až v dlaních rozkřeše
plápolající oheň –

A pod srdcem,
pod srdcem,
pod jejím srdcem
z napjatého luku
začnou padat hvězdy
s diamantovými hroty,
jež vábí oči,
oči černých mužů,
jdoucích na lov,
na noční lov
a pro lásku,
pro své zelené hvězdy.

knihu „Geometrie Einsteinovy jednotné teorie“. V Londýně byla uvedena Janáčková opera „Jenufa“, kterou dirigoval R. Kubelík; jednu z hlavních rolí zpíval Čech O. Kraus. Ilana Pišerová, česká exulantka z poslední doby, měla ve Vídni klavírní koncert. Při slavnostních divadelních hrách na jezeře v Bregenz bude v červenci tr. uvedena Smetanova „Prodaná nevěsta“. Slovenský institut v Leiden/Holandsko vydal knihu M. Součkové „Čestí romantikové“. Český uprchlík J. Rys, žijící v Hamburku, vydal knihu „Pěšina v houšti“. Komunistickým tiskem je nápadně oslavován spis. Fr. Langer, který po dlouhé době odmlčeni se, jako přítel Dr. Beneše, opět uveřejňuje své staré i nové literární práce. R. Kubelík bude v červenci tr. dirigovat v Austrálii 20 koncertů. Edice „Recontres“, redigovaná dr. J. Trnkou, vydala v Paříži publikaci „Artistes contemporains“ se životopisy čs. hudebníků v zahraničí: R. Fírkušného, B. Janáčka, R. Vočadly, K. Jiráka a K. Husy.

Některá úmrtí

V Praze zemřeli: Anna Vlasáková, vdova po klempíři; Fr. Seidl, učenář; Jos. Tobolík; Dr. Theodor Procházka, vrch. odb. rada; Anna Poklopová; Jan Kaplan, vrch. soudní rada v. v.; Jindřich Šenk, dentista; Rud. Holub (83), řed. školy v. v.; Józsa Lebeda, býv. maj. tiskárny; St. Papež; Fr. Štejskal, vrch. lesní rada v. v.; Jelena Polivková (83); Mára Sobičková, roz. Weyrová (75); Emil Heindl, odb. rada v. v.; Jan Bálek, uč. řed. v. v.; Vojtěch Vocel, lakýrník; Aug. Macovička, pokladník záložny v. v.; Jan Kotěra (72), státní zam. v. v.; Karel Bláná; Helena Lukešová, vdova po vrch. berním taj.; Jos. Hoshka, vrch. oficiál ČSD v. v.; Božena Wágnerová, roz. Čadilová; Marie Čidliňská (83); Jan Rokoš; St. Štastný (48); Rud. Kučera, plk. v. v.; Karel Kubišta, zubní technik; Jos. Jar. Čižinský (85), předs. Svazu zam. soc. pojištěných; A. Doležal, býv. fotbalový činovník; Ing. K. Beránek (74), býv. zaměst. Poldiny hutí; Jan Štembera (57), býv. obch. nákupčí; Jar. R. Tesar, škol. insp. v. v.; Ilana Žezulková, roz. Křoková (69); Fr. Bakalář (62), vrch. uč. řed. UNV v. v.; Vilém Brož (65), film. herec Lucerna filmu; B. M. Klíka, býv. nakladatel a archivář „Paměťáků národ. příslušníků“; Dr. J. Hyníe; Evžen Čihák (73), příkopník letectví; Dr. Lad. Rieger (68), univ. prof.; J. Vasmut, rozhlas. rež.; Gisela Markalovská, vdova po univ. prof. a spisovateli (Dr. Boh. M. alias Janonir John); Karel Hanke; Václav Cincihus, odborář; V. Štrnad, býv. obchodník; J. Perál (87), býv. člen opery Národního divadla; Karel Novák, býv. obchodník.

(Mimopražská úmrtí na str. 6.)

NĚKOLIK ZÁBĚRŮ ZE SPORTU V ČSR

V neděli 18. května byla v ČSR dohrána 1. liga kopané. Nerozhodným výsledkem v Hradci (2:2) si znovu zajistila mistrovský titul pražská Dukla před Spartakem Sokolovo (Sparta), který porazil Duklu z Pardubic 3:1. Rudá hvězda Brno podlehla v Prešově domácím 3:0, zatím co Červená hvězda Bratislava dovedla zvítězit nad Ostravou sice těsně, ale zaslouženě 2:1. Důstojně se s ligou rozloučilo Kladno vítězstvím nad Slovanem Bratislavou. Kladenští se rozehráli bohužel již pozdě a museli společně s Hradcem Králové první ligu opustit.

Pražská Slavia hostovala v Záp. Německu. Po vysokém vítězství v Augsburgu nad ligovým BCA 7:2, podala v Mnichově pouze vlažný výkon a podlehla Múchen 1860 v poměru 5:3. A ve Frankfurtu vyhrála nad FCV 1:3.

V Davisově poháru podlehlo ČSR – dle očekávání – v Kodani Dánům 3:2 a bylo ze soutěže vyřazeno. Košíkáři se na mistrovství Evropy umístili na 3. místě a závod cyklistů Varšava-Berlín-Praha (trati měří přes 2.200 km) vyhrál Holanďan Piet Damen, zatím co čeští jezdci úplně zklamali. Moravák.

ZPRÁVY Z ČS. SPORTU

St. Jungwirth startoval ve Stuttgartu v běhu na 1.000 m a obsadil pouze 3. místo. Jiří Lánský vytvořil nový rekord ve skoku do výšky s normálními utrkami: 207 cm. Bývalý rekordman z AC Sparty, O. Jandera, dostal „Rád práce“. V posledních přípravných zápasech na mistrovství světa v kopané ve Švédsku hrálo Československo s anglickým mužstvem FC Burnley 3:0 a 2:1. Do Švédska odjeli tři reprezentanti: Stacho, Dolejší, Ierli, Poplunár, Čadek, Mráz, Novák, Pluska, Masopust, Buberník, Gajdoš, Dvořák, Hovorka, Borovička, Ferajzl, Zikán a Molnár. Emil Zátopek chodí zase v uniformě plukovníka čs. armády. V ČSR je 200.000 registrovaných fotbalistů. V Praze-Smíchov bude vystaven druhý pražský zimní stadion.

Některá další úmrlí

V Plzni zemřel Fr. Baier, odborník staveb vys. napětí, v Sušici J. Tolar, v Kraslicích Paul Braun, německý funkcionář ONV, v Uhřetěvsi Karel Douba (70), mistr brašnářský, v Chebu JUDr. Lev VI. Heller (71), v Unhošti Karel Lihiger (62), v Havlíčkově Brodu Marie Weingartnerová, v Bílých vodách u Přestíže J. Bělohlava, v Dvorcích u Jičína Jar. Vích, v Kácově n. Sáz. Ing. dr. h. c. Jan Kolář (90), býv. prof. na pražské technice, v Ostravě MUDr. Božena Vránová, primárka dětského oddělení, ostravské nemocnice, v Rovensku pod Troškovými Růžemi Smichovská (89), vdova po stát. obv. lékaři, v Odrách Antonie Köhlerová (87), v Rudolfově Jos. Kittel (56), přídlec, v Ilbře Rich. Placht, horník, v Schönbornu Ferd. Jantsch (86), čalouník, v Ilbře P. K. Tončík, kanovník královhradecké diecése, v Nymburku Marta Kernová, býv. bank. ř., v Sádské Mil. Richter, býv. kontrolor cukrovaru.

Oznámení čtenářům

Ceny jednotlivého čísla „Bohemie“: v Německé spolk. republice DM –70, v USA a v Kanadě 50 centů, v Anglii 1 sh a 3 pence, v Austrálii 1 sh a 10 penci, v Rakousku 4 sch. a ve Francii 70 frs. – Předplatné na celý rok s poštovným: Německá spolková republika DM 9,24, USA a Kanada 2½ dolaru (při placení šekem 3.– dolary), Anglie 17 sh., Austrálie 1 L 5 sh., Rakousko 55 sch., Francie 960 frs. V Německu je možno předplatné zaslat prostřednictvím pošt. řekového úřadu a to na konto číslo: 132 403, Postlecheckamt Köln. Jinak je předplatné možno poukázat na naše bankovní konto: Sparkasse der Stadt Köln, Zweigstelle Ehrenfeld (8), Konto Nr. 737.

POKUS O SPRÁVEDLIVÉ ŘEŠENÍ

(pokračování se str. 1.)

vědecky i prakticky smíření národů v budoucnosti. Čtenáři právě o nepokojích alžírských, libanonských a cyperských a uvědomujeme-li si využívání a zneužívání mnohých (ne všech!) výrazů rozhodného nacionalismu v orientálním světě sovětskou diplomacií a komunistickou propagandou, pak – ano pak teprve chápeme, co všechno musí svobodný Západ udělat a připravit pro budoucnost, a to nejen v sektoru sociálním, nýbrž i národnostním. Každé pohodlné zastavení, spolehnout se, neklást usnutí na problematických zavěšních nedávných krátkých epizodách let 1945–48, je novým a novým ziskem pro vyčerpávací dynamickou politiku Kremle. A tyto zítěle nás právě musí znovu a znovu vést k úvahám o našich problémech v rámci evropském, západním a světovém!

Přistání v Austrálii

Na nejnižší hvězdu Jižního kříže natahoval jsem dlaň, na hvězdu většící, na hvězdu růžové čistoty –

V duši smutek. V srdci žal –

A loď plula. Tiše, jako doznívající hudba. Popros Pána Boha, ať zoufalství vln konečně o příd rozlívá se! Exulant. S černou růží za klopou proletářského kabátce – Kam nás vezeš, šafránkový námořník? Nás, beze jména? Nás, bez domova?

U Adenu dopsal jsem dopis Láscce. A neměli na postovně.

Když jsem byl dítětem, toužil jsem odletět s ptáky na jih. A ani jsem se nenadál a jedu za svým zeleným světlem. Zdá se mi, jako bych přežil svou smrt. Vždyť jsem ztratil vlast. Všechno. Je těžké postavit se s úsměvem na palubu loď, když nemáš kolem sebe ty, které jsi měl tolik rád. Jsi sám. Se svojí vidinou. Hoře? Již dávno umřelo tvoje srdce a pochovalo dětských smích!

Nejkrásnější cesta ze všech mých cest byla moje cesta nejsmutnější – Uprchla jako vůně po růži, jako píseň lesního rohu – Vitr ustavičně lkal, ale nepřekřičel bílé racky. Škoda, má milá, škoda, že moře dálkou navzdáv zahalovalo Tvoji tvář.

Maják hoří jako u nás vřes a rdí se jako jahody –

Zítřka naše loď zakotví s námi v nové zemi.

Bouře mi rozbila na tisíc kusů vzpomínky. Nejsem skládá, ale několik barevných sklíček mám přece v dlani. Jednoho dne si z nich sestavím pěknou mozaiku. Pro Tvé oči poměnkovou barvu mám. Pro Tvé vlasy barvu arabské stepi. I pro pláč. I pro bolest!

Sířena loď udělala za Tebou tečku, Evropo. I za našimi dávnými sny. Blížíme se Melbourne. Hluk kotvy vlhkým stiskem se již dotýká země – A v srdci máš pocit, že se ti po někom hrozně stýská. V dlani tiskneš barevná sklíčka. A jmenuješ se číslo 576.

V přístavu nás uvítalo několik mladých poštětenců se standartami: „Pryč s evropskými fašisty!“ Nikdo si jich však nevšímá.

Páni celníci, obsahu mého zavazadla neporozumíte. Je v něm zamknutý sen, mátoha a kytička zvadlé mateřidoušky – A již náš vlak odváží z přístavu do polí a pastvin, pastvin a polí, kde po celé hodiny neuvidíš lidského stavení. Zdá se ti, že přece je jen lidstva ve světě málo, že to všechno tak nemuselo být a že v této nové zemi není čas na skleslost a sentimentalitu, kterou evropský člověk propadá zbytečně tak často v zoufalství –

Austrálie – země vod a země ohnů. A zlatého vína. Země, nad kterou se orel svobodně bije – a hvězdy kosí tmu –

Benedikt.

Svobodná tribuna čtenářů

(Dokončení se str. 4.)

MACO A NOSAL Z RFE V MNICHOVĚ

Jako doplněk k článku Fr. Janíka-Horáka sdělují Vám několik informací:

Před několika měsíci byli do čl. oddělení RFE přijati dva Slováci, Maco a Nosal. Zaujímavé je nejen minulost obou těchto pánů, nýbrž i jejich okamžité přijetí do RFE a přidělení na důležitá místa s přístupem k důvěrným materiálům RFE. Maco byl redaktorem bratislavského komunistického deníku „Práce“ a Nosal redaktorem komunistického nakladatelství. Jestliže někdo přijímá do svých redakcí naprosto spolehlivé a prověřené lidi, tak jsou to především komunisté. Maco i Nosal byli tedy pro komunisty politicky naprosto spolehliví, neboť neměli v redakci nejmenších pořízů. Maco měl dokonce výjimečně postavení, které mu umožňovalo přístup na důvěrné politické redakční konference. Snad si nepřipomenl s sebou komunistickou legitimaci, aby v exilu nebyl kompromitován, ale přinesl s sebou víc, svou prokomunistickou minulost, která mu asi umožnila okamžité přijetí do čl. oddělení RFE. Maco a Nosal nemohou popřít, že pracovali pro komunistický režim v ČSR v době nejsilnějšího stalinismu, kdy tisíce českých a slovenských mladých intelektuálů bylo přerazeno do dolů a tovarů a stovky uvězněno nebo posláno do koncentračních táborů. V té době pan Maco sloužil komunistickému režimu, schvaloval jeho politiku a kdyby byl dnes v Bratislavě, dělal by to nepochybně dál. Mladý člověk, který dal komunistům k dispozici své pero, svou duši i své služby, musel mít důvod, proč tak dělá a komunisté museli mít také důvod, proč právě panu Macovi dávali svou důvěru. Kdyby Maco nebyl komunisty považován za jejich člověka nebo snad přímo za komunistu, nebyl by se dostal do redakce komunistického listu. Opak mohou panu Macovi uvěřit pp. Firt a Kvetko nebo Mr. Fischer, ne však čeští a slovenští exulanti, zejména ti, kteří prošli komunistickým vězením nebo jáchymovským peklem.

Pánové Maco a Nosal měli možnost cestovat i do zahraničí, což je výsadou jen lidí, kterým režim důvěřuje. Po maďarské revoluci si vzpomněli, že by bylo moudré dostat se nějak na Západ. A tak uprchli z čl. výpravy v Jugoslávii. Neutrvalo dlouho a již byli zapojeni na RFE a pak definitivně přijati do služeb čl. oddělení RFE. Pan Peroutka by měl veřejnosti říci, zda se zde jedná o náhodu či o úmysl? Vždyť mohli Maco a Nosal ještě více sloužit komunistickému režimu, než pro něj psát a osobně se podílet na komunistické propagandě, krivici páteře a znásilňující duše a svědomí? Česká a slovenská veřejnost by si měla současně uvědomit, kolik schopných a kvalifikovaných exulantů nebylo přijato do čl. oddělení RFE – ba byli odkopnuti, chtěli-li dát své síly a schopnosti k dispozici. Nebyli přijati, ač neměli komunistickou minulost, ač nesloužili komunistickému režimu jako Maco, Nosal a řada jiných. Nebo snad nebyli přijati právě proto, že oni prokomunistickou minulost neměli a že komunistům nesloužili?

Jsou to nepřijemné otázky, ale je nutno je neuvávně a neústupně klást nejen Peroutkovi, Firtovi a ostatním, kteří jsou zodpovědní a spoluzodpovědní za toto jednání, nýbrž i členům amerických představitelů RFE a State Departmentu. Čtenář, Německo.

DR. ČELOVSKÝ ODPOVÍDÁ

Před nedávnem jsem se dověděl, že Váš časopis přinesl v březnu tr. tuto zprávu: „Dr. Čelovský z Kanady se uchází o německou podporu k přesídlení do Německa.“

Jelikož tato zpráva není pravdivá a jelikož jsem přesvědčen, že i Vám jde o to, aby exilová veřejnost byla pravdivě informována, žádám Vás o otištění této opravy: „Není pravda, že Dr. Čelovský se uchází o německou podporu k přesídlení do Německa, jak jsme oznámili v č. 78 (březen 1958). Skutečnost je ta, že Dr. Čelovský dostal nabídku k převzetí místa vědeckého asistenta na Vysoké škole technické v Karlsruhe, a že tuto nabídku odmítl.“

B. Čelovský, Kanada.

PŘEMYSL PITTER

Vážená redakce, v posledním čísle jste se zmínil v rubrice „Jednou větou“ o p. Přemyslu Pitterovi. K tomu bych si dovolil podotknout, že pan Pitter již před II. světovou válkou vydával v německé řeči „Nachrichtenblatt für Christlichen Kommunismus“ („Zprávy pro křesťanský komunismus“), a že pan Pitter byl rovněž členem „Mezinárodní rady Internacionály odporu válečné služby“. J. K., Německo.

ČTĚTE!

Upozorňujeme na mimořádně zajímavý, dokumentární spis

„VONDRÁK kontra MASARYK“

který byl vydán jako 1. svazek knižnice BOHEMIE. Je v něm mj. uveřejněno rovněž i memorandum Dr. V. Vondráka, zaslané v r. 1927 tehdejšímu min. předsedovi Ant. Švehlovi, v němž Dr. Vondrák varoval před znovuzvolením TGM prezidentem ČSR. Memorandum ještě nikdy nebylo uveřejněno. 40 stran. Cena DM 6.– (2 dolary). Objednejte v redakci „Bohemie“.

MALÝ OZNAMOVATEL

HLEDÁM svého švagra L. HLEDÁME pana Brydka Mucka a jeho manželku Zdenka, který v roce 1950 vyemigroval do Kanady. V r. 1952 bydlel v Ajax, Ont. 10. X. 1951 se oženil v Montrealu s Miss Mary Mulik a odešel do Toronto. Znecha „Přibuzný“. Píšte na adresu adm. „Bohemie“.

KRAJAN v Mnichově, jež boží zeno těče onemocněla, hledá Českou neud. Nemku k vedení domácnosti. Zn. „Elektrotechnik“. Píšte na adm. „Bohemie“.

FILATELISTA, bydlící v Kolíně nad Rynem, hledá výměnu novin. Znecha „Filatelista“, do adm. „B“.

KOUPÍN knihu Jiřího Štíhlného o dr. Ed. Benešovi a TGM, vydané v r. 1938–1939. Zn. „Archiv“ na administraci „Bohemie“.

HLEDÁTE parodu kuchářských receptů? Obratě se na znechu „Česká kuchyně“ na adm. „Bohemie“.

Jednou větou...

(pokračování se str. 4.)

(FICEP) byl zástupcem Orla ze Záp. Německa Rud. Krempel. Pražské „Květy“ z 27. 3. tr. tvrdí, že pi. Phillis Šisperová, která v r. 1955 na tlak anglických vládních kruhů dostala povolení k vystěhování z ČSR, ztratila nyní v Anglii byt a teď prý „o její stav není žádný zájem“. Kruh přátel „Práva lidu“ v New Yorku vzpomínal 80. výročí vzniku sociální demokracie, která se obzvláště zasloužila o nastolení komunistického režimu Nár. fronty v ČSR již v květnu 1945. A Do USA odcestovala na přechodnou dobu překladatelka RFE v Mnichově Jarmila Šafaříková, zatím co jejímu muži, šéfu osobního oddělení RFE, synovci Dr. Kohákovi, bylo americké visum znovu zamítnuto. Dubnová „Modrá revue“ dokazuje, že odtržení Podk. Rusi od ČSR bylo v zasloužených kruzích kolem Dr. Beneše již dlouhou dobu před koncem války známou skutečností a dokonce, že již (podle Litvinovy knihy „Notes for Journal“) v r. 1920 nabízel Dr. Ed. Beneš Podk. Rus Sovětskému svazu. A Josef Brouček pracoval mezi kanadskými Čechy jako agitátor pro Kanadskou liberální stranu. Hotelier Karel Veselý se v Clevelandě podrobil operaci žaludku. K „Sudetckoněmeckému dnu“, pořádanému 25. 5. tr. ve Stuttgartě, zaslalo asi 30 US kongresníků a senátorů pozdravné připsy. Kongresu „Unie evropských národních skupin“, který se koná 25.–28. 6. tr. v Innsbrucku, zúčastní se rovněž delegace Menšinové rady české a slovenské větve v Rakousku. Ludvík Loskot a Vl. Heteš přesídlili z Brazílie do USA. Na Moravský dům v Chicagu bylo dosud vybráno 54.000 dolarů. Po zániku „Hlasu exilu“ dostal Jos. Němec od van Berga finanční podporu Citizens Service na kulturní časopis „Archa“. V New Yorku zemřel býv. šéf čl. oddělení „Hlasu Ameriky“, Dr. K. Sheldon (51). Prof. Dr. F. Durčanský navštívil na cestě do Bangkoku, kde se zúčastnil konference Protikomunistické ligy asijských národů, Londýn. V Melbourne se konalo protestní shromáždění proti možnosti vydání slovenských emigrantů do ČSR. V Mnichově byl ustaven nový „Výbor čl. exilních studentů v NSR“. Zdenko Neděla, sudetským. soc. demokrat, vyslovil se v londýnském časopise „Demokracie a socialismus“ pro budoucí společené česko-německou odborovou organizaci. A. V. Škrbek má v Seattle/Wash.-USA na jedné z nejvícejších tříd velmi dobře prosperující restauraci. V Chicagu v české útulně pro přestálé zeměl dr. Victor Wofek (72), který po léta působil v tanečních a clevelandských krajských novinách. Dne 29. 6. tr. se koná v Masaryktownu v Torontu slet čl. nár. socialistů. Dne 18. 5. tr. byla v Torontě slavnostně otevřena první sokolovna v Kanadě. Dr. K. Locher, taj. ČNV v Londýně, trpící trombosou, musel znovu ulehout na lůžko. Ing. J. Tumlíř přesídlil z Říma do Rakouska. Timothy P. Sheehan napadl 14. 5. tr. v americkém kongresu velmi ostře RFE a ACEN. Václav Majer přispívá občas do „Nového světa“, kde mu ochotně vychází vstříc red. Václav Illyanar. Ferd. Musil, býv. dlouholetý red. „Hlasatele“, leží v nemocnici v Berwynu/USA. Dne 1. 5. tr. se v Chicagu dožila krajanů Fanny Pipeřová 100 let; gratulujeme! Místo rozpuštěného spolku „Domazlice“ byl v Ciceru/USA založen nový spolek „Šumavan“, jehož spol. písní je „Vesničko má pod Sumavou“. Fr. Runza z RFE v Mnichově se stal otcem syna. St. Brzobohatý apeluje v „Českém boji“ na „dobrou vůli“ komunistů, aby „zrušili pracovní tábory a snížili stav tajné policie“, za což by prý měla být „zastavena činnost zpravodajců“ proti ČSR(!) a Stránky nár. socialistických časopisů „Hlasatele“, „New Yorkských listů“ a clevelandského „Nového světa“ doporučují návštěvu ČSR, nákup v TUZEXU a pod., protikomunistické články a dopisy krajanů jsou však již značně „censurovány“. Ludský poutník Václav Sourek z Německa připravuje vydání knihy „Dnešek očima proroků“ s podtitulem „Dojde k třetí válce?“, kniha, která vyjde v dohledné době v USA v anglickém překladu, je soubrem aktuálních mariánských apelu a populárních prorokůvých hlasů. V květnu opět uprchlo několik čl. občanů na Západ; tak např. z turistické výpravy Čedoku do Řeka, Albánie a Itálie? členů požádalo v Benátkách o politický asyl, a tři čl. vojáci pokračovali čs. hranice do Rakouska a rovněž požádali o polit. asyl.

UPOZORNĚNÍ ČTENÁŘŮM

Kdo žádá od redakce jakoukoli informaci, netýkající se přímo redakčních záležitostí, ať laskavě přiloží protihodnotu na úhradu porta!

BOHEMIA, list českých demokratických federalistů, vychází jednou měsíčně. Redakce: Köln-Ehrenfeld, Hasemannstr. 54-58, telefon 558 38. Návštěvní hodiny: pondělí – pátek od 14 do 15 hodin. Vedoucí redaktor a odpovědný zástupce listu Fr. Janík-Horák. Majitel a vydavatel: V. Pekelský. Přispěvky se nevracují a pebonují. Podpisy článků, uveřejněné v listě, nemají být vždy mluvením redakce. – Toto číslo bylo vydáno dne 31. května 1958. Tiskem vlastním.